

ACTA REGIONALIA

INTERDISCIPLINÁRNE VEDECKÉ PERIODIKUM

VOL.III/ IXX • NR.1-2 • 2018

ACTA REGIONALIA

KYSUCKÉ MÚZEUM V ČADCI

Ročník III/IXX

Číslo 1-2, 2018

ISSN 2453-9252

2018

ACTA REGIONALIA

ISSN 2453-9252

Časopis Acta regionalia je interdisciplinárne vedecké periodikum zamerané na publikovanie pôvodných vedeckých prác z regionalistiky a problematiky výskumu regiónov spracovaných z hľadiska vedných odborov histórie, environmentálnych dejín, historickej geografie, dejín vied a techniky, geografie, krajiny, ekológie, plánovania a tvorby krajiny, geo a montánneho turizmu, etnografie, muzeológie a archeológie. Redakčná rada si vyhradzuje právo prednostne zaradiť príspevky zamerané na oblasť Kysúc a severozápadného Slovenska. V periodiku je možné publikovať pôvodné doposiaľ neuverejnené výskumné štúdie, prípadové štúdie, syntetizujúce práce či prehľadové štúdie z daných odborov. Redakčná rada periodika môže prijať aj práce z príbuzných vedeckých odborov.

Vydavateľ:

Kysucké múzeum v Čadci v spolupráci s Fakultou BERG TU v Košiciach

Editor:

MVDR. MILOŠ JESENSKÝ, PhD.

Výkonný redaktor:

MGR. MARTIN TURÓCI, PhD.

MEDZINÁRODNÁ REDAKČNÁ RADA

Hlavný redaktor:

PROF. ING. DR.HC. PAVOL RYBÁR, PhD. (Ústav zemských zdrojov, Fakulta BERG TU, Slovensko)

Členovia redakčnej rady:

ING. JAN ANDRESKA, PhD. (Katedra biológie a environmentálnych štúdií, Pedagogická fakulta Karlovy univerzity v Praze, Česká republika)

PAVEL BABKA (Galéria Babka, Kovačica, Srbsko)

RNDR. VLADIMÍR ČECH, PhD. (Katedra geografie a aplikovanej geoinformatiky, Fakulta humanitných a prírodných vied, UNIPO, Prešov, Slovensko)

DOC. ING. IVAN VASILIEVIČ DELEGAN, CSC. (Národná lesotechnická univerzita Ukrajiny, Ľvov, Ukrajina)

PROF. DR. HAB. INŽ. MAREK DOKTOR, (Akademia Górniczo-Hutnicza im. S. Staszica, Krakov, Poľsko)

DOC. ING. LUCIA DOMARACKÁ, PHD. (Ústav zemských zdrojov, Fakulta BERG TU Košice, Slovensko)

DOC. ING. PHDR. MIROSLAV GLEJTEK, PHD. (Katedra histórie, FF UKF Nitra, Slovensko)

PHDR. ĽUDOVÍT HALLON, DRSC. (Historický ústav SAV Bratislava, Slovensko)

MGR. KAROL HOLLÝ, PHD. (Historický ústav SAV Bratislava, Slovensko)

DOC. PAEDDR. PAVEL HRONČEK, PHD. (Ústav zemských zdrojov, Fakulta BERG TU Košice, Slovensko)

PROF. RNDR. PETER CHRASTINA, PHD. (Katedra historických vied a stredoeurópskych štúdií, FF Univ. sv. Cyrila a Metoda v Trnave, Slovensko)

DOC. ING. LADISLAV HVIZDÁK, PHD. (Ústav zemských zdrojov, Fakulta BERG TU Košice, Slovensko)

DOC. ING. PETER JANČURA, CSC. (Katedra plánovania a tvorby krajiny, FEaE TU Zvolen, Slovensko)

MVDR. MILOŠ JESENSKÝ, PHD. (Kysucké múzeum v Čadci, Slovensko)

DOC. MGR. PAVOL MATULA, PHD. (Katedra histórie, PedF UK Bratislava, Slovensko)

DOC. PHDR. PETER MIČKO, PHD. (Katedra histórie, FF UMB Banská Bystrica, Slovensko)

DOC. MGR. MÁRIO MOLOKÁČ, PHD. (Ústav zemských zdrojov, Fakulta BERG TU, Slovensko)

PAEDDR. ZBYŠEK ONDŘEKA (Muzeum Těšínska v Opavě a Slezská univerzita v Opavě, Česká republika)

RNDR., PHDR. RICHARD R. SENČEK, PHD. (Poštové múzeum Banská Bystrica, Slovensko)

RNDR. NORBERT POLČÁK, PHD. (Katedra fyzickej geografie a geoekológie, PrF UK Bratislava, Slovensko)

PHDR. MIROSLAV SABOL, PHD. (Historický ústav SAV Bratislava, Slovensko)

DOC. ING. ĽUBOMÍR ŠTRBA, PHD. (Ústav zemských zdrojov, Fakulta BERG TU Košice, Slovensko)

DOC. ING. PETER URBAN, PHD. (Katedra biológie a ekológie, FPV UMB Banská Bystrica)

DOC. RNDR. MIROSLAV VYSOUDIL, PHD. (Katedra geografie, Přírodovědecká fakulta, Univerzita Palackého v Olomouci, Česká republika)

OBSAH

Miloš Jesenský	
Editoriál	11

ŠTÚDIE

Pavel Hronček	
Zobrazenie Ďumbierskych Tatier na starých mapách do konca 18. storočia	13

Bohuslava Gregorová	
Využitie archívnych prameňov a geoinformačných technológií pri výskume dejín ochrany životného prostredia na príklade Bystrej doliny v Nízkych Tatrách	75

Pavel Hronček – Barbora Hrončeková – David Menšík	
Vedecká kresba, ako vizualizačný prostriedok záverečných výstupov výskumu v historických vedných odboroch	85

Lukáš Tkáč	
Vplyv prírodného prostredia Oravy na vývoj jej osídlenia v 14. - 16. storočí	107

Martin Turóci – Pavel Hronček – Mário Molokáč – Miloš Jesenský	
Analýza transformácií vodstva na sútoku Vadičovského potoka a Kysuce s využitím digitálneho modelovania	125

Adam Buchta	
Žilinský dedičný richtár Hieroným a jeho zápas o bohatstvo	143

Marián Liščák	
Spory panstiev Teplička a Gbeľany o osadu Oselnica v 18. storočí	159

Marián Liščák	
Juraj a Šimon Sinovci – majitelia Tepličianskeho panstva v 19. storočí	171

Vladimír Homola	
Igor Janota	185

Vladimír Homola	
Československí legionári z Kysúc v Taliansku	225
Pavol Markech	
Karel Kálal a Kysuce v kontexte doby a diela	271
Ľudovít Hallon	
František Skyčák v peňažníctve Slovenska	283
Miroslav Sabol	
Jozef Juraj Styk – národohospodár a politik	305
Viera Kunová	
Ing. Karol Matej Ambróz a elektrifikácia Liptova	315
Zuzana Sihelníková	
Milan Mravec Juriáš	327

VEDECKÉ SPRÁVY

Július Jarkovský	
Životné osudy humanistu Jonáša Nigriniho	339
Helena Kotvasová	
Kysucký dirigent Jozef Potočár	351
Mário Janík	
Prof. Dr. Ing. Jozef Harvančík	
– statik, konštruktér, projektant a staviteľ'	359
Slavomír Drevko – Dana Tometzová – Mária Drevková	
Nestor turistiky a športu – Milan Toman	367
Miloš Jesenský	
Definícia múzea a jeho činností v súčasnej dobe	377
Marek Prudovič	
Múzeá a ich návštevnosť	389

VARIA

Martin Vatra

Jedineční klienti domova sociálních služeb DOMKO

v Košiciach zaujali svojou kreatívnou umeleckou

činnosťou aj vedeckú obec 403

Tomáš Adamčík

Osmičkový rok v Kysuckom múzeu v Čadci 410

Pokyny pre autorov 414

**VYUŽITIE ARCHÍVNÝCH PRAMEŇOV A GEO-
INFORMAČNÝCH TECHNOLOGIÍ PRI VÝ-
SKUME DEJÍN OCHRANY ŽIVOTNÉHO
PROSTREDIA NA PRÍKLADE BYSTREJ
DOLINY V NÍZKYCH TATRÁCH**

**USAGE OF ARCHIVAL SOURCES AND GEOINFOR-
MATION TECHNOLOGIES IN STUDYING THE
HISTORY OF ENVIRONMENTAL PROTECTION
USING THE EXAMPLE OF BYSTRÁ VALLEY**

Bohuslava Gregorová

Katedra geografie a geológie Fakulta prírodných vied

Univerzita Mateja Bela, Tajovského 40

974 01 Banská Bystrica

e-mail: Bohuslava.Gregorova@umb.sk

Chopok

2023,3

Košsko

1882,0

1756,0

Veľký Prišlop

1643,5

1515,5

1342,5

smrk 18
0,25

smrk 10
0,18

buk 20
0,25

1183,0

1244,0

1215,9 hot.
Srdiečka

1121,0

ch. Frangoška

buk 18
0,24

1002,0

1495,0

1332,0

Štandiarka

955,0

Krivá

353

1385,0

323

smrk 18

Bystrica

Veľké

Résumé

The first nature conservation activities in the Low Tatras date to the early 20th century. While the nature reserve of Svätojánska valley was declared in 1928 and Demänovská valley a year later, the southern side of the mountains and its valleys remained unrecognised in this regard. In 1955 a committee convened to discuss a proposal to create a reservation in the upper part of Bystrá valley – a project that aimed to reconcile the area's protection with its tourism and forestry usage. But in 1959 the committee (led by Agriculture and Forestry Authority member Mr Janeček) concluded that the area need not be declared a reservation because a recreation centre was being built there to ease pressure on the High Tatras. Our paper aims to highlight opportunities for using archival sources when studying the history of the protection of Bystrá valley with the support of geoinformation technologies, especially in visualising the proposed protected area.

Keywords

history, conservation, environment, Bystrá valley, Low Tatras, archival sources, GIS

Úvod

Nízke Tatry spolu so svojimi dolinami boli odpradáva hospodársky využívané, najmä pastiermi, drevorubačmi a baníkmi. Vďaka jedinečným prírodným hodnotám územia v podobe krajinných scenérií, jaskýň a prírodných útvarov boli navštevované a vedecky popisované už od 18. storočia. Cestovný ruch v súčasnom zmysle chápania slova sa tu však rozvinul pomerne neskoro, na prelome 19. a 20. storočia a to najmä v centrálnej časti pohoria. Na hrebeni, ako aj na severnej lip-tovskej a južnej horehronskej strane, boli postupne vybudované mnohé chaty a rekreačné zariadenia, jednak zásluhou turistických spolkov (Uhorský karpatský spolok, Klub československých turistov) alebo podnikavých jednotlivcov (Maliarik, Szentiványi). Rekreačný tlak na krajinu v období začiatku 20. storočia nebol značný, no i napriek tomu vznikajú myšlienky a iniciatívy na ochranu centrálnej časti pohoria (Ambróz – Lázničková, 2017).

Našou ambíciou bolo v rámci príspevku predstaviť návrh vytvorenia prírodnej rezervácie v Bystrej doline v oblasti Trangošky, ktorý je popísaný v dokumentácii Krajskej správy lesov Banská Bystrica, Lesného závodu v Brezne, ako aj Povereníctva školstva a kultúry. Uvedená dokumentácia je súčasťou písomností fondu Okresného národného výboru v Brezne (1949 – 1960) uloženom v Štátnom archíve v Banskej Bystrici. Pomocou geoinformačných technológií sme navrhovanú rezerváciu vyhraničili a priebeh hranice zakreslili do dvoch historických máp z rôznych časových období. Takýto postup nám umožnil študovať zmeny v exponovanom území, kvantitatívny rast infra a supraštruktúry cestovného ruchu a v neposlednom rade odhaliť, resp. verifikovať dôvody zamietnutia návrhu na vyhlásenie rezervácie v Bystrej doline.

Teoreticko-metodologický rámec príspevku

Cieľom nášho príspevku bolo poukázať na využitie geoinformačných technológií pri vizualizácii údajov uvedených v archívnych dokumentoch a prameňoch na príklade dejín ochrany prírody a krajiny územia Nízkych Tatier, špeciálne Bystrej doliny. Naznačená problematika v sebe zahŕňa historicko-geografický, historický, geopriestorový a geoinformačný prístup k štúdiu, čomu zodpovedá aj široké spektrum použitých výskumných metód.

Bazálnou bola metóda GIS, pomocou ktorej sme vizualizovali priebeh hranice navrhovanej rezervácie v Bystrej doline. V programe ©ArcGIS 10.4 sme na podklade historických máp a na základe opisu priebehu hranice, ktorý bol uvedený v archívnych dokumentoch, vytvorili mapovú vrstvu (vrstvu geografických informácií) vymedzujúcu predmetné územie ochrany. Vektorová vrstva historickej hra-

nice bola vytvorená podľa mapových podkladov TM 25 1952-1957, ktoré sú dostupné na Národnom geoportáli Slovenskej agentúry životného prostredia. V rámci štúdia zmien krajiny sme túto navrhovanú hranicu zobrazili aj na historickej ortofotomape Topografického ústavu v Banskej Bystrici, ktorá je bežne dostupná ako WMS vrstva na webovej stránke Technickej univerzity vo Zvolene.

Štúdium archívnych dokumentov nám umožnilo získať predstavu nielen o vymedzení navrhovaného územia ochrany, ale aj o procesnosti vyhlasovania území za chránené v minulosti a zároveň nám umožnilo načrtnúť fungovanie štátnych orgánov zainteresovaných v tomto procese.

V neposlednom rade sme na základe kritickej analýzy rôznych prameňov nadobudli komplexnejšiu predstavu o vývoji cestovného ruchu v Bystrej doline, najmä z hľadiska kvantitatívneho rastu infraštruktúry a legislatívneho usmernenia jej výstavby.

Za najdôležitejšie z hľadiska témy považujeme tieto fondy Štátneho archívu v Banskej Bystrici:

- fond Okresný národný výbor v Brezne (1945 – 1948),
- fond Okresný národný výbor v Brezne (1949 – 1960),
- fond Krajský národný výbor v Banskej Bystrici (1945 – 1948), Krajská plánovacia komisia.

Terénny výskum v oblasti Nízkych Tatier realizujeme od roku 2010, a tak dlhodobo sledujeme vývoj a premenu krajiny Bystrej doliny z pohľadu zmeny funkcií jej využitia (fluktuácia funkcií v prospech rekreačných). Uvedené prístupy a metodické postupy sme naplno využili pri popise vývoja dejín ochrany prírody v Nízkych Tatrách, resp. v Bystrej doline.

Vymedzenie a geografická charakteristika Bystrej doliny

Bystrá dolina, dlhá trinásť kilometrov, sa rozprestiera na južnej strane Nízkych Tatier. Na severe je jej hranicou úsek hlavného hrebeňa od Derešov (2004 m n. m.) po Ďumbier (2045 m n. m.), zo západu ju ohraničuje južná rázsocha Pálenice (1653 m n. m.), Baby (1617 m n. m.) a Mesiačika (1361 m n. m.). Východnú hranicu tvorí južná rázsocha Veľkého Gápľa (1776 m n. m.). Osou doliny je potok Bystrá (turistická mapa Nízke Tatry Chopok – Čertovica, 2010). Pramení pod Krúповou hoľou a v obci Podbrezová sa vlieva do rieky Hron ako jej pravostranný prítok. V dolnej časti, 4 km severne od katastra obce Bystrá, sa dolina rozširuje do pomerne širokých bývalých lúk označovaných ako *tále*. Záver Bystrej doliny sa nazýva Trangošská dolina alebo Trangoška (Urban, 2012).

V priestore doliny sa postupne vyformovali jednotlivé strediská cestovného ruchu, najmä v období po druhej svetovej vojne, napr. Tále, Srdiečko, Kosodrevina, Chopok-juh. Pre Bystrú dolinu je typický výskyt zachovalých prirodzených a prírode blízkych lesov, miestami pralesovitého charakteru. Nachádzajú sa na východných svahoch Baby a Pálenice, pod sedlom Príslop, na južnom svahu Chopku a na západných a severozápadných svahoch Veľkého Gápl'a (Urban, 2012). Práve tento charakter krajiny a zachovalosť lesných spoločenstiev bol dôvodom návrhu ochrany záveru doliny ako prírodnej rezervácie.

Ochrana prírody a krajiny Nízkych Tatier

V roku 1920 sa vypracoval prvý návrh na vytvorenie rozsiahlejšej rezervácie v centrálnej časti Nízkych Tatier. Jeho autorom bol dr. Jan Roubal, riaditeľ gymnázia v Banskej Bystrici (Urban, 2012). Jeho úsilie podporil aj profesor A. Bayer z Brna, ktorý v roku 1921 adresoval list Riaditeľstvu štátnych lesov a statkov v Banskej Bystrici, v ktorom odporúča navrhovanú rezerváciu v oblasti Ďumbiera chrániť režimom, aký sa uplatňoval v Yellowstonskom národnom parku. Počas obdobia prvej Československej republiky sa komplexnú ochranu prírody a krajiny Nízkych Tatier formou rozsiahleho chráneného územia v centrálnej časti nepodarilo dosiahnuť a zriadili sa len dve parciálne rezervácie, Svätôjánska dolina v roku 1928 a Demänovská dolina v roku 1929 (Ambróz – Lázničková, 2017).

Po skončení druhej svetovej vojny sa snahy o veľkoplošnú ochranu prírody a krajiny Nízkych Tatier zintenzívnili. V 60. rokoch 20. storočia vznikol návrh na ochranu záveru Bystrej doliny, ktorý sa prejednával od roku 1955 až po jeho zamietnutie v roku 1959.¹

Návrh vymedzenia prírodnej rezervácie Bystrá dolina a jeho vizualizácia

V roku 1955 sa vytvorila komisia pozostávajúca so zástupcov Povereníctva školstva a kultúry, Turistu n. p., Okresného národného výboru v Brezne (ďalej len ONV), Krajského národného výboru v Banskej Bystrici (ďalej len KNV) kvôli prejednávaniu návrhu vytvorenia rezervácie v hornej časti Bystrej doliny. Na prehladku územia v súvislosti s jeho spresnením a vytýčením bol prizvaný aj zástupca Lesného závodu v Brezne.²

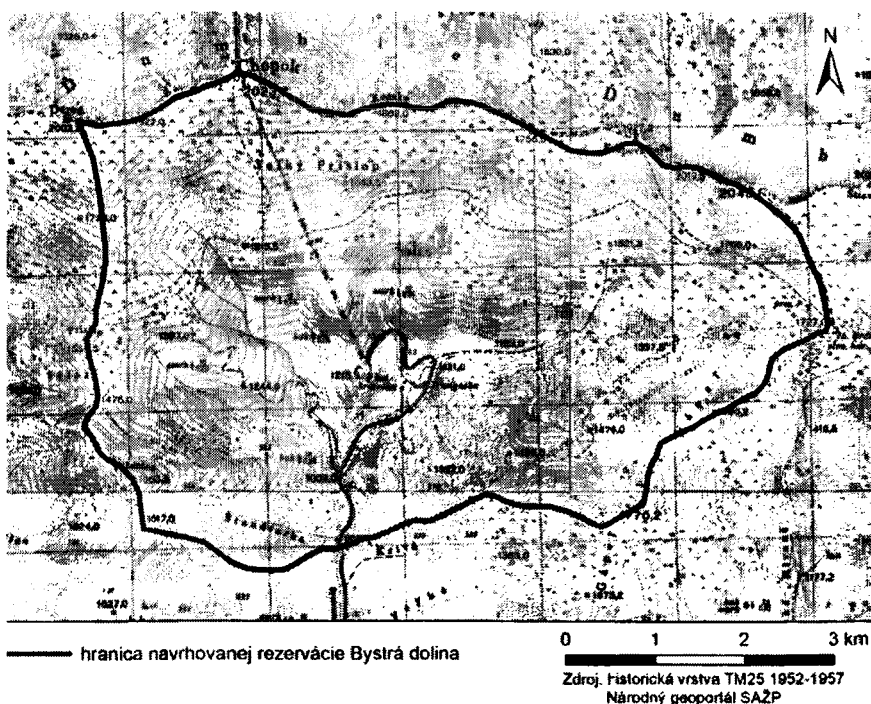
Hranica bola navrhnutá nasledovne: od 8. km lesnej cesty Bystrá-Trangoška po hrebeni „pod Štandiarka – Veľký Volovec“, ktorý končí na hrebeni masívu

¹ Štátny archív v Banskej Bystrici (ďalej len ŠA BB), fond Okresný národný výbor (ďalej len ONV) v Brezne (1945-1948), šk. 956, inv. č. 3361, spis 209.

² ŠA BB, fond ONV v Brezne (1945-1948), šk. 941, inv. č. 3288, spis 7001.

vrchu Baba cca 1300 m na sever od vrchu Baba (1617 m n. m.). Územie by ďalej pokračovalo hrebeňom Baby na kótu 1564 m n. m., Veľký Príslop, ďalej na kótu Dereše (2004 m n. m.). Odtiaľto smerom na východ na kótu Chopok (2025 m n. m.) a Ďumbier (2045 m n. m.). Ďalej na juhovýchodnú kótu 1740 m n. m., potom na juhozápad, na kótu 1776 m n. m. a na Veľký Gápel' (1776 m n. m.). Navrhované územie rezervácie by končilo hrebeňom smerujúcim na západ s vyústením v potoku Bystrá medzi dolinkami Stredné komôrky a Krivô.³

Na základe tohto popisu sme rekonštruovali a vizualizovali priebeh hranice navrhovaného územia prírodnej rezervácie (mapa č. 1). Plocha navrhovaného územia by dosahovala 32,40 km² a dĺžka hranice 23,8247 km.

Mapa č. 1 Vytýčenie hranice navrhovanej prírodnej rezervácie Bystrá dolina.

(Autor: Mgr. Michaela Žoncová, PhD.)

³ ŠA BB, fond ONV v Brezne (1945-1948), š. 941, inv. č. 3288, spis 7001 a š. 361, inv. č. 1461, spis 3572.

Dňa 2. februára 1959 preskúmal pracovník Povereníctva poľnohospodárstva a lesného hospodárstva Ing. Elemír Janečko spolu s pracovníkmi KNV, ONV, Krajskej správy lesov a Lesného závodu oblasti Trangošky, aby podporil alebo zamietol návrh zriadenia rezervácie v tomto priestore. Následne konštatoval, že sa „nejedná o taký priestor, ktorý by mal byť vyhlásený za rezerváciu, a to už aj z toho dôvodu, že sa v tejto oblasti buduje veľké rekreačné centrum, ktoré má odbremeniť Vysoké Tatry.“ Lesy na tomto území sa podľa vyhlášky ministerstva Poľnohospodárstva a lesného hospodárstva o hospodárskej úprave lesov č. 75/58 Ú. v. prekategORIZovali do skupiny „lesov v horských polohách na prechode medzi horskými ochrannými lesmi a lesmi výnosovými, pokiaľ to vyžadujú zvláštne dôvody.“⁴

Faktory ovplyvňujúce zamietavé stanovisko vyhlásenia rezervácie

Ihneď po skončení druhej svetovej vojny začali vznikať návrhy „turistického zveľadenia Nízkych Tatier.“ Pohorie sa stalo záujmovým priestorom na výstavbu rekreačných stredísk Banskobystrického kraja. Bolo rozdelené na 3 pásma, pričom I. zahŕňalo predhoria a zázemia obcí, určených na masovú rekreáciu (Bystrá, Mýto pod Ďumbierom, Šumiac, Telgárt), II. oblasť hlavných turistických stredísk zahŕňala nástupné centrá na vrcholy (Tále, Krpáčovo, Srdiečko) a III. pásmo mali tvoriť chaty a útulne pozdĺž hlavného hrebeňa. Prioritou sa stala výstavba sedačkovej lanovky na Chopok, pri medzistanici sa mal vystať hotel (dnešná chata Kosodrevina) a pri nástupnej stanici ďalší hotel (dnešné Srdiečko).⁵ Navyše v čase uvažovania o zriadení rezervácie už bola obnovená Štefánikova chata pod Ďumbierom, chata na Trangoške a veľké investície plynuli do výstavby prvého stupňa lanovky a rekonštrukcie cesty z Bystrej na Trangošku.⁶

Rekreačný tlak na krajinu sa začal prejavovať výraznejšie. Koncepcia rozvoja cestovného ruchu – územný plán rajónu Nízkych Tatier bol schválený v roku 1961 a podľa neho sa riadila výstavba rekreačných zariadení celého priestoru. Navrhlo sa budovanie infraštruktúry v zmysle vytvorenia komplexných stredísk cestovného ruchu, ktorým sa stal aj priestor záveru Bystrej doliny v okolí Trangošky. Obdobie plánovania a intenzívnej výstavby dokázalo za krátky čas pozmeniť tvár a scenériu horskej krajiny zásadne, pretože na historickej ortofotomape z roku 1950 je možné pozorovať súvislé lesné porasty a minimálny zásah človeka do prírody (mapa 2).

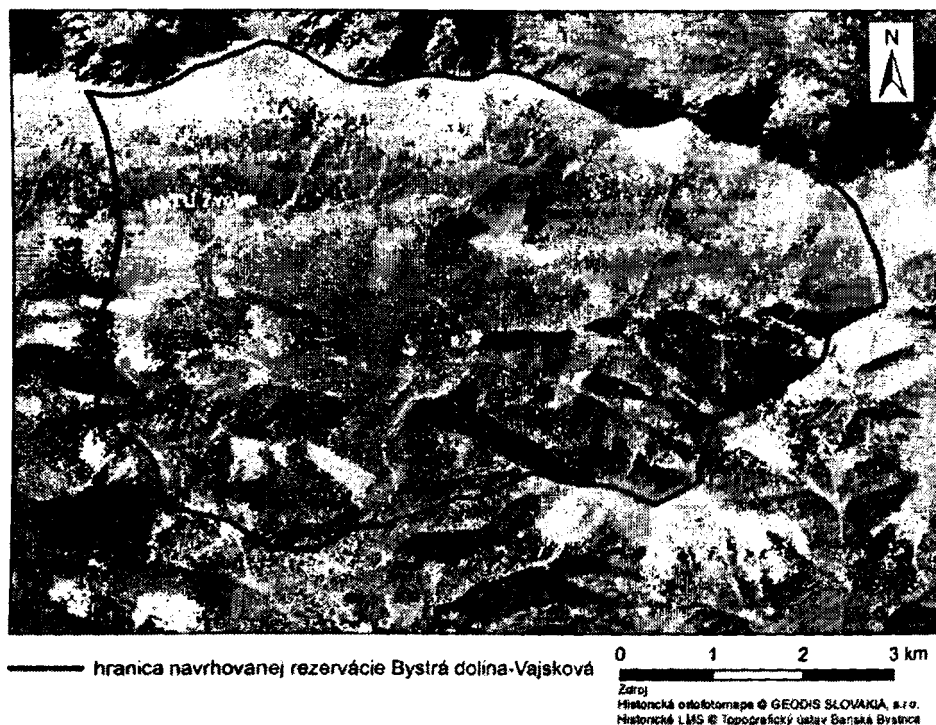
Po ukotvení ochrany prírody na štátnej úrovni v zákone č. 1/1955 Zb. SNR sa obnovili dávnejšie snahy o veľkoplošnú ochranu Nízkych Tatier, ktoré vyústili do

⁴ ŠA BB, fond ONV v Brezne (1945-1948), šk. 956, inv. č. 3361, spis 209.

⁵ ŠA BB, fond Krajský národný výbor v Banskej Bystrici (1945-1948), Krajská plánovacia komisia, šk. 3, inv. č. 6, spis 413.

⁶ ŠA BB, fond Okresný národný výbor v Brezne (1949 – 1960), šk. 938, inv. č. 3542, spis 292.

vyhlásenia národného parku. Ustanovil sa definitívnym nariadením vlády SSR č. 119/1978 Zb. o Národnom parku Nízke Tatry a Ministerstvo kultúry SSR vydalo dňa 17. októbra 1978 vyhlášku č. 120/1978, ktorou sa konštituoval jeho štatút (Ambróz – Láznicková, 2017).

Mapa č. 2 – Navrhovaná prírodná rezervácia Bystrá dolina na historickej ortofotomape z roku 1950.
(Autor: Mgr. Michaela Žoncová, PhD.)

Záver

Triangulácia kvantitatívnych (geopriestorových) a kvalitatívnych (historicko-geografických) metód nám umožnila odhaliť hlbšie súvislosti histórie vývoja ochrany území v Nízkych Tatrách. GIS ako nástroj vyhraničenia, vizualizácie, príp. modelovania areálov popísaných v archívnych materiáloch je vhodnou pomôckou pri štúdiu stavu krajiny v jednotlivých historických obdobiach. Aplikácia tohto prístupu má však aj viaceré úskalia, ktorými sú napríklad vágne (nekonkrétne a nepresné) popísanie priebehu hranice skúmaného územia, neexistencia historickej mapovej vrstvy z daného roku či obdobia, alebo generalizácia na podkladových historických mapách. My sme sa s uvedenými nedostatkami dokázali vysporiadať

použitím viacerých mapových podkladov, častokrát aj súčasných, napr. turistických, pri vymedzovaní hranice. Kombinácia tematicky rôznych máp je vhodná z hľadiska zistenia lokálnych názvov v území, napr. krátkych dolínok, nízkych rássoch a miestnych častí. Eliminovať tieto nevýhody je možné len dokonalým poznaním skúmaného územia vychádzajúcim z terénneho výskumu.

Použitá literatúra a pramene

Literatúra

AMBRÓZ, Leonard – LÁZNIČKOVÁ, Marianna. *Najstaršie chránené územia na Slovensku*. Liptovský Mikuláš: Slovenské múzeum ochrany prírody a jaskyniarstva, 2017, s. 187. ISBN 978-80-89933-00-6.

URBAN, Peter. *Ďumbier. Najvyšší z Nízkych*. Martin: Vydavateľstvo Matice Slovenskej, 2012, s. 156. ISBN 978-80-8115-111-8.

Archívne fondy Štátneho archívu v Banskej Bystrici

Fond Okresný národný výbor v Brezne (1945-1948).

Fond Okresný národný výbor v Brezne (1949 – 1960).

Fond Krajský národný výbor v Banskej Bystrici (1945-1948), Krajská plánovacia komisia.

Mapové zdroje

Nízke Tatry – Chopok, Čertovica (2010): podrobná turistická mapa v mierke 1:25 000. 4. vyd. Harmanec: VKÚ, 2006. ISBN 80-804247-2-1

www.kysuckemuzeum.sk

ISSN 2453-9252

KYSUCKÉ MÚZEUM V ČADCI

ŽILINSKÝ
samosprávny kraj

HISTORICKÝ ÚSTAV SAV

Vyšlo s finančnou podporou Žilinského samosprávneho kraja